

FILMSTUDIEARK: ACASA, mitt hjem

Forfatter: Ingrid Stensen

Klassetrinn: 5.-7. trinn

Fag: Norsk, samfunnsfag, KRLE, naturfag

Tema: Familie/oppvekst, menneskerettigheter, barns rettigheter, etniske grupper, fattigdom, fremtidshåp/drømmer, rasisme/diskriminering, politikk/samfunn, miljøvern og dyrevelferd, respekt.

Regi: Radu Ciorniciuc

Manus: Lina Vdovii og Radu Ciorniciuc

Medvirkende: Corina Enache, Duca Enache, Georgina Enache og Gica Enache

Land: Tyskland/ Finland/ Romania

Produksjonsår: 2020

Tale: Rumensk og engelsk

Spilletid: 1t 26 min

Aldersgrense: 10 år

[HER](#) kan du se trailer

Handlingen

I et av verdens største urbane naturreservater, Bukarest-deltaet i Romania, har ni barn og foreldrene deres levd i 20 år. Når området skal omgjøres til en nasjonalpark, bestemmer myndighetene seg for å jage familien ut. Barna som pleide å bade og fiske i innsjøen blir tvunget til å tilpasse seg et nytt liv i Romanias hovedstad. Fiskestenger blir erstattet av mobiltelefoner og ettermiddagene tilbringes på skolebenken. Familien kjemper for å opprettholde sin identitet og følelse av frihet i den moderne tilværelsen.

Fagfornyelsen

Gjennom fagfornyelsen av lærerplaner har temaene identitet og kulturelt mangfold, kritisk tenkning og etisk bevissthet, demokrati og medborgerskap, respekt for naturen og miljøbevissthet, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring fått mer plass. Filmen «Acasa, mitt hjem» egner seg spesielt godt til å bruke i samtaler opp mot samtaler om menneskeverd, diskriminering og likeverd. Skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det. Legger til grunn for opplæring i hele virksomheten. «Acasa, My Home» er en film som kan skape diskusjoner rundt disse temaene og fremme kritisk tenkning og etisk bevissthet. Etisk bevissthet er å veie ulike hensyn mot hverandre og er nødvendig for å være et reflektert og ansvarlig menneske. Dokumentarfilmen viser flere sider av en virkelighet som er fjern fra den verden norske elever har, samtidig som de kan identifisere seg.

Kompetansemål 5. -7.-trinn

Muntlig kommunikasjon

- lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta
- uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres
- bruke sang, musikk og bilder i framføringer og presentasjoner
- opptre i ulike roller gjennom drama-aktiviteter, opplesing og presentasjon
- uttrykke seg med et variert ordforråd tilpasset kommunikasjonssituasjonen
- presentere et fagstoff tilpasset formål og mottaker, med eller uten digitale verktøy
- vurdere andres muntlige framføringer ut fra faglige kriterier

Skriftlig kommunikasjon

- skrive tekster med klart uttrykt tema og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt
- skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempletekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker
- velge ut og vurdere informasjon fra bibliotek og digitale informasjonskanaler

Språk, litteratur og kultur

- gi eksempler på og reflektere over hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper av mennesker

KRLE

- Bruke filosofiske tenkemåter i samtale og undring
- Utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer
- Reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til menneskets levesett og levekår og klodens framtid
- gjøre rede for hva menneskerettighetene innebærer for ytringsfrihet, religionsfrihet og religiøse minoriteters situasjon i Norge

Samfunnsfag

- Reflektere over kvifor konflikter oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikter
- Drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering
- samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekne i ulike land
- gi døme på kva lover, reglar og normer er og kva slags funksjon dei har i samfunn, og reflektere over konsekvensar av å bryte dei reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte

Naturfag

- gjøre rede for betydningen av biologisk mangfold og
- gjennomføre tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nærmiljøet

Oppgavesamling til filmen.

Om regissøren

Radu Ciorniciuc var med på å grunnlegge den første uavhengige medieorganisasjonen i Romania, Casa Jurnalistului. Han jobbet lenge som forfatter, og arbeidet i skjul (undercover) som reporter med fokus på menneskerettigheter, dyrevelferd og miljøspørsmål over hele verden. Ciorniciuc har mottatt en rekke internasjonale priser, inkludert fra Amnesty international. «Acasa, my home» er hans første film, og den er nylig nominert til European Film Award. TIFF Junior har Norgespremiere på filmen.

Om filmopplevelsen

Snakk sammen i klassen.

- Hva syntes elevene om filmen? Hva likte de, og hva likte de dårlig? Be om begrunnelse.

- Hvilke ulike følelser gav filmen? Var det enkelte scener som man ble glad av? Ble noen triste? Redde? Sinte? Opprørte? Har elevene ulike reaksjoner etter filmen? Snakk sammen om de ulike opplevelsene filmen gav, og la dem sammenligne disse erfaringene.
- Synes du filmen passet godt for din klasse? Hvorfor/ Hvorfor ikke?
- Struktur filmens handling inn i tre deler etter den klassiske modellen. Hva ville du skrevet var filmes innledning, filmens hoveddel og avslutning? Skriv kort om handlingen i disse tre delene.
- Hva var filmes vendepunkt?
- Hva lærte du av å se denne dokumentarfilmen? Har du noen eksempler?
- Velg en scene fra filmen som du syntes gjorde ekstra inntrykk?
- Hva synes du om måten filmen slutter på? Begrunn svaret ditt.
- Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte, og hva du ikke likte. Begrunn synspunktene dine (maks 50 ord)
- I filmteori snakker man ofte om filmsjanger som en metode for å klassifisere film. Filmens sjanger viser ofte til et sett med kjennetegn på innholdet i filmen, som miljø eller en bestemt fortellerteknikk. Vi skiller ofte inn i to hovedsjangre, film som er basert på virkeligheten og baserer seg på å vise og fremstille den slik den er, og fiksjon eller spillefilm. Hvordan kan du se at «Acasa, my home» er en dokumentarfilm?

Naturen og mennesket

- I begynnelsen av filmen ser vi barn, søsken fra familien Enache som padler rundt i elven, fanger en gjess, svømmer med fisk i munnen, klatrer opp på hverandre med engang de kommer opp fra vannet, ler og leker. Hvordan opplevde du starten på filmen? Hva la du spesielt merke til? Hvordan vil du beskrive miljøet og stemningen?
- Hvilken verdi har det å vokse opp i naturen?
- Hva kan vi lære av å være i naturen?
- Hvilke egenskaper hadde barna som vokste opp i Vacaresti? Kunne de ting som du ikke kan?
- Bukarest- deltaet i Romania er et av verdens største nasjonalpark, og det største i Europa. Hva er en nasjonalpark?
- Hva er et naturreservat?
- Hva skiller en nasjonalpark fra et naturreservat?
- Hvorfor er det viktig å ivareta naturen med strenge regler?
- Hvilke dyr var familien omgitt av?
- Søk på internett om Vacaresti, Bukarest. Hva finner dere ut om området i dag?
- Har vi nasjonalparker og naturreservater i Norge?
- Gi eksempler på hva du synes er viktigst at er en del av ditt oppvekstmiljø.
- Diskuter følgende påstand i klassen «Mennesket har fjernet seg fra naturen»
- Ofte skrives det om at menneske har negativ innvirkning på jorden. Vi står for overbefolkning, forurensning, utnyttelse av ressurser og ødeleggelse av natur. Hvordan tror dere verden egentlig ville se ut uten mennesker? Hvordan ville det være å lande på jorden i et romskip hvis vi aldri hadde eksistert?
- Verden i dag preges av klimaendringer. Er disse forårsaket av oss mennesker? Hva vet dere om dette i klassen? Snakk sammen. På hvilke måter kan vi mennesker endre vanene våre for

å behandle jorda så godt og bærekraftig som mulig? På hvilken måte kan vi ta bedre vare på naturens mangfold og dyreliv?

- Søk på internett og finn informasjon om Romania og Bukarest. Hvor mange mennesker bor der? Hvilke land grenser Romania til? Hvordan er klimaet? Lag en powerpoint presentasjon der du legger frem de viktigste faktaopplysningene om landet.

Personer og hendelser i filmen

I filmen følger vi hele familien Enache. Familien består av to foreldre og ni barn. Familien har levd 20 år i Vacaresti, Bukarest-deltaet, og barna har vokst opp der. Et naturområde som i løpet av filmen blir omgjort til et naturreservat/ nasjonalpark. Vi følger hovedsakelig hele familien, men tre av personene blir vi litt mer kjent med. Vali, som er den eldste sønnen, Rica som er den nest eldste sønnen (vi ble nærmere kjent med han litt senere i filmen), og faren Gica.

- Hva får vi vite om bakgrunn til familien?
- Beskriv moren og faren. Gi eksempler på hva du synes de gjør bra, og ikke bra som forelder. Hva slags verdier setter foreldrene høyt? Begrunn synspunktene dine.
- Snakk sammen i grupper om det dere vet om familien forhistorie. Hvor lenge har familien bodd i den ville naturen utenfor Bukarest?
- Beskriv forholdet mellom søsknene? Hvordan har de de sammen?
- Barna blir oppdratt i naturen. De forsøker å livnære seg selv, skaffe mat og leve i pakt med naturen. På hvilke ulike måter skiller de seg fra et moderne liv i byen? Hva lever familien av? Hvordan klarer de seg?
- Vali er den eldste av barna i familien. Vi følger han tett fra begynnelsen av filmen og videre i filmens handlingsforløp. Hvordan vil du beskrive Vali? Vi ser han tar vare på sine mindre søsken, han sørger også for at familien får mat ved å fiske i elven og selger den i byen. Hva sier disse handlingene om Valis personlighet?
- Faren sier til Vali når barnevernet kommer første gang «*Bare ta vare på de små, du er eldst. Du må love meg at du skal være familiens overhode*» Hvilke egenskaper har han som gjør at han er så god til å passe på søsknene? Hva tenker du om at barn skal passe på barn? Når er det greit og når er det ikke greit?
- Familien består av to foreldre og ni barn. Ingen av barna har gått på skole, de kan verken lese eller skrive. Hvilke tanker gjorde du deg i forhold til det? Må barn gå på skole? Begrunn svaret.
- Hva tror du Vali drømmer om? Hvilke muligheter tenker du at Vali i sitt voksne liv?
- På hvilken måte utvikler hovedkarakterene seg i filmen? Faren og Vali? Har de endret seg i løpet av filmen? På hvilken måte?
- Hvilke andre karakterer i filmen gjorde inntrykk på deg? Snakk sammen i klassen. Gi eksempler på sentrale karakterer i filmen som gjorde inntrykk på deg.
- Rica sier i slutten av filmen: «*Jeg vil dra tilbake til parken. Jeg savner å våkne opp der. Stillheten, og pappa har forandret seg så mye siden vi dro fra det stedet. Selv du (til storebroren) du kaller meg bare en idiot. Vali, du dro i fra oss, og lot oss alle bli for oss selv. Jeg vil ikke bli her, jeg vil finne en jobb og dra langt av sted (gråter). Byen er ikke bra for oss.*

Den er et fengsel. Selv maten smaker bedre der. Hvis noen hadde spurt om jeg ville dra dit, hadde jeg løpt så fort jeg kunne» Skriv en tekst om hvordan det gikk med Rica eller Vali.

Barnekonvensjonen og menneskerettigheter

HER (Redd Barna) kan dere lese om barnekonvensjonen og menneskerettigheter. HER kan dere finne filmer som forklarer barnekonvensjonen og dine rettigheter.

- Barnekonvensjonen er en avtale mellom nesten alle land i verden. Der står det om hvordan alle barn i verden skal ha det. Norge har underskrevet barnekonvensjonen og gjort den til norsk lov. Barnekonvensjonen gir barn egne rettigheter, for eksempel rett til skole, helsehjelp, lek og fritid. En viktig rettighet er at barn skal bli hørt i saker som gjelder dem. Hva betyr dette? Hvorfor finnes det et lovverk på barns rettigheter? Gå sammen to og to, velg hvert sitt emne innenfor Barnekonvensjonen og legg det frem for resten av klassen.
- Med utgangspunkt i det du vet om barns rettigheter. Hvordan be rettighetene til barna i familien Enache ivaretatt? Hvem er det som har ansvar for å passe på at barnas rettigheter blir overholdt?
- I filmen ser vi at Barnevernet (og etter hvert politiet) kommer for å se etter barna. Hva er deres rolle? Hvorfor er familien redde for dem?
- Hva skjer med barn i Norge som har foreldre som ikke klarer å ta godt nok vare på seg? (Dette kan kanskje skolens helsesøster fortelle klassen om.)
- I siste del av filmen konfronterer Vali faren. Vali sier: *«Da jeg var 16 år, kunne jeg verken lese eller skrive. I startet fra begynnelsen. Selv nå kan jeg ikke lese godt. Du sendte meg ikke på skolen. Vi ble oppdratt som en gjeng med apakatter. Her er barna dine. Du gav dem ingenting»*.
- Hvorfor er det viktig for Vali å våge å gå mot farens ønsker? Hva oppnår han med det?
- Hva slags ulike former for kjærlighet finner du eksempler på i denne filmen?

Begreper

- Hva er diskriminering? Kan du gi eksempler på diskriminering i filmen?
- Hva er rasisme? Kan du gi eksempler på rasisme i filmen?
- I en scene sitter to av brødrene og fisker i byen, på skiltet står det at fiskeing er forbudt, men ingen av de kan lese. Hva skjer når politiet kommer? Hvordan synes du at politiet håndterte det?
- Når familien har flyttet til byen får de en leilighet de skal bo i. Mihaela er en lokal rådgiver og skal hjelpe familien. Hun sier *«Å være fattig betyr ikke at du ikke er en redelig person. Vi har alle våre problemer. Bare hold det rent og vær stille. Vi bryr oss ikke om deres etnisitet eller noe annet. Jeg er ikke rasist. Det blir sikkert bra»*. Hvorfor sier hun dette?
- Hva er etnisitet, og hvilken etnisitet har familien Enache? Hva betyr det å være sigøyner? Søk på internett og finn mer informasjon om folkegruppen.